

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

ЗАКОНОДАТЕЛСТВО И ВЪЗМОЖНОСТИ, ПРЕДОСТАВЯНИ ОТ ЕВРОПЕЙСКИТЕ ИНСТИТУЦИИ ЗА ПРОФЕСИЯТА „ПРЕВОДАЧ“

1. Езиковото многообразие в Европейския съюз

В Европейския съюз има 24 официални езика. Още близо 60 езика се говорят в отделни региони и също са част от европейското езиково разнообразие. Езикът е важна съставна част на идентичността на всеки европейски гражданин. Владенето на чужди езици става необходимост в 21-ви век, защото то позволява не само осъществяване на комуникация, но и спомага за взаимно опознаване и разбирателство.

В този контекст, Европейският съюз провежда политика на многоезичие, насърчава обучението по чужди езици, както и съхраняването на по-малките европейски езици. От практическа гледна точка, чрез политиката на многоезичие се повишават възможностите за развитие и благоденствие на гражданите. Увеличава се потенциалът за осигуряване на заетост, улеснява се достъпът до услуги, повишава се конкурентоспособността, насърчават се социалното сближаване и межкултурният диалог. Проучване на „Евробарометър“ за отношението на гражданите на ЕС към многоезичието и ученето на чужди езици показва, че гражданите имат много положително отношение към многоезичието:

- 98 % смятат владенето на чужди езици за полезно за бъдещето на техните деца.
- 88 % са на мнение, че владенето на езици, различни от майчиния, е много полезно.
- 72 % одобряват целта на ЕС всеки да научи поне два чужди езика.

- 77 % смятат, че подобряването на езиковите умения трябва да бъде политически приоритет.

Чуждоезиковите умения играят все по-голяма роля за повишаване на пригодността за заетост и за работа в рамките на единния европейски пазар, но все още много европейци напускат училище без работни познания по чужд език. Недостатъчните езикови умения са причина много компании да губят договори и създават трудности за работниците за реализация извън собствената им страна.

Най-разпространеният майчин език сред гражданите на ЕС е немският (16%), следван от италиански и английски (13 %), френски (12 %) полски и испански (8 %). Що се отнася до владенето на чужди езици, най-популярен е английският. 38 % от европейците говорят английски като втори език, следван от френски (12 %), немски (11 %), испански (7 %) и руски (5 %). Въпреки това обаче, по-малко от една трета от гражданите на ЕС твърдят, че владеят чужд език в достатъчно висока степен, за да могат да следят потока от новини в чуждестранните медии или да комуникират свободно онлайн. (между 27 и 29%). По-малко от 1/10 от европейците могат а следят новините или да четат чуждестранна преса на два чужди езика.

Наличието на езиково разнообразие в Европейския съюз и необходимостта от информираност на гражданите на родния им език е важна предпоставка за развитието на преводаческите услуги и важното място, което заема професията „преводач“.

2.Правна рамка, свързана с преводаческите услуги в Европейския съюз

2.1. Правната рамка на езиковия режим в институциите на ЕС

Съгласно чл. 55 от Договора за Европейския съюз (ДЕС), той е съставен на официалните езици на Европейския съюз: английски, български, гръцки, датски, естонски, ирландски, испански, италиански, латвийски, литовски, малтийски, немски, нидерландски, полски, португалски, румънски, словашки, словенски, унгарски, фински, френски, хърватски, чешки и шведски. Текстовете на ДЕС на всеки от тези езици е еднакво автентичен. Същото се отнася и за Договора за функциониране на Европейския съюз (ДФЕС) в съответствие с неговия член 358. На официалните езици на ЕС се превежда и т.нар. вторично законодателство – регламенти и директиви.

По-нататък, чл. 20 и чл. 24 от ДФЕС регламентират правото на гражданите да се обръщат към институциите на ЕС на всеки един от официалните езици и да получават отговор на същия език. Това право е потвърдено и в член 41 т. 4 на Хартата на основните права на Европейския съюз.

Съгласно чл. 342 от ДФЕС правилата за работа с езици на институциите се определят с единодушие от Съвета на ЕС чрез регламенти. Първият регламент в европейското законодателство (РЕГЛАМЕНТ № 1 за определяне на езиковия режим на Европейската икономическа общност)¹ от 6 октомври 1958г. е посветен на езиковия режим. По това време държавите-членки са 6, а официалните езици са само четири. В съответствие с чл.2 на този регламент „Текстовете, адресирани до институциите от страна на държава-членка или от лице, попадащо под юрисдикцията на държава-членка, се изготвят по избор от подателя на един от официалните езици. Отговорът се изготвя на същия език.“Регламентът за езиковия режим логично бива изменян във връзка с разширяването на Европейския съюз, когато бива добавян нов официален език за ЕС. Последното такова изменение се осъществява през 2013 г., след присъединяването на Република Хърватска към ЕС.

Според чл. 158 от Правилника за дейността на Европейския парламент всички документи на Парламента се съставят на официалните езици. Членове на ЕП имат право да говорят в Парламента на официален език по свой избор. Изказванията, направени на един от официалните езици, се превеждат симултанно на останалите официални езици и на всеки друг език, който Бюрото на Парламента счете за необходим. На заседанията на комисиите и на делегациите се осигурява устен превод от и на официалните езици, ползвани и поискани от членовете на съответната комисия или делегация и от техните заместници. Това гарантира също така, че всеки може да следи и да се запознае с работата на Парламента.

Задължение на Европейския парламент да осигури възможно най-голяма степен на многоезичие. Всеки европейски гражданин има правото да се кандидатира на изборите за Европейски парламент. Би било неправилно да се изисква от членовете на ЕП да владеят съвършено някой от най-често използваните езици, например френски, английски или немски (каквото изискване има за работещите в Европейската комисия). Правото на всеки

¹ Journal officiel des Communautés européennes, P 17, 6 octobre 1958, CEE Conseil: Règlement n° 1 portant fixation du régime linguistique de la Communauté Économique Européenne

член на ЕП да чете и изготвя парламентарни документи, да следи дебатите и да говори на своя език се признава изрично в Правилника за дейността на Парламента.

Този кратък преглед на правната рамка на езиковия режим в институциите на ЕС показва голямата необходимост от преводачески услуги. Политиката на Европейския съюз предвижда всички негови граждани да имат достъп до своята езикова версия на документите с общо приложение, изготвени от институциите на ЕС, както и да могат да пишат до техните служби на родния си език и да получават обратно отговор отново на него. Поради това преводаческите услуги са изключително важни за осигуряване на демократичното функциониране на ЕС.

2.2. Преводачески служби в европейските институции

Европейските институции имат свои преводачески служби и работят с устни и писмени преводачи.² Преводачески служби има към Европейската комисия, Европейския парламент, Съвета на ЕС, Съда на ЕС, Европейската сметна палата, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите, Европейската централна банка, Европейската инвестиционна банка. Освен писмени преводи, в европейските институции се осъществяват и много устни преводи. Конферентни преводачи задължително превеждат на срещите на високо равнище, на които участващите министри и правителствени или държавни ръководители могат да се изказват на родния си език, на заседанията на ЕП, на срещи на работни групи и др. Именно затова и работата на преводачите в европейските институции е изключително важна и ценена. Тя е и много отговорна, понеже от точността и бързината на превода зависи вземането на важни решения и споделянето на информацията за тях.

Европейската комисия

Генерална дирекция „Писмени преводи“ на Европейската комисия е най-голямата преводаческа служба в света. В ГД "Писмени преводи" работят около 1 600 щатни

² Според данни на Европейската комисия в институциите работят около 4300 писмени преводачи и 1000 устни преводачи.

преводачи, 700 помощен персонал. Ползват се и преводачи на свободна практика. Годишно се превеждат над 2.5 млн. страници.

Генерална дирекция „Устни преводи“ на Европейската комисия осигурява превод по време на заседанията, организирани от Комисията и от другите институции, на които предоставя услуги, и организира конференции за службите на Комисията. Устните преводачи от ГД „Устни преводи“ превеждат за Съвета на Европейския съюз, за Комитета на регионите, за Европейския икономически и социален комитет, за Европейската инвестиционна банка, както и за европейските агенции, представителствата и бюрата в държавите членки. Европейската комисия се стреми да отговори на реалната потребност от устни преводачи и изпраща преводачи по целия свят. Благодарение на дългогодишното сътрудничество в сферата на обучението с университетите и органите в държавите членки и в държави извън ЕС (напр. Турция, САЩ, Русия, Китай) навсякъде по света е осигурен постоянен достъп до услугите на устни преводачи. В Софийския университет „Св. Климент Охридски“ също има магистърска програма по конферентен превод, която се провежда с подкрепата на Европейската комисия. ГД „Устни преводи“ разполага с 560 щатни устни преводачи и осигурява около 100 000 дни устен превод годишно, като за почти половината от тях използва преводачи на свободна практика.

Европейски парламент

В Европейския парламент са обособени **Езикови звена за писмени преводи**, в които работят 660 преводачи и 280 асистенти. Те превеждат документите, от които ежедневно се нуждае Парламентът.

Генерална дирекция „Устни преводи и организиране на конференции“ (DG INTE) осигурява устни преводачи за всички заседания на Европейския парламент, както и за други служби извън ЕП, включително Сметната палата, Комитета на регионите, Европейския омбудсман, Европейския надзорен орган по защита на данните, Европейската комисия в Люксембург и Центъра за преводи. Все по-голям брой заседания на Парламента се излъчват на живо по интернет и благодарение на симултанния превод могат да бъдат проследени от гражданите от всички държави – членки на ЕС. Освен на пленарните заседания, устните преводачи пътуват по целия свят, придружавайки делегации на конференции в чужбина, на посещения в други парламенти, както и на мисии за наблюдение на избори. Редовно се

провеждат заседания, на които се използват всичките 24 официални езика, а често са необходими и други езици, като например руски, арабски и китайски. ГД "Устни преводи и конференции" има 294 щатни преводачи. Ползва и преводачи на свободна практика.

Съветът (на министрите) и Европейският съвет

Преводите в Съвета и Европейския съвет са организирани в **преводаческа служба с 24 отдела** – за всеки официален език на ЕС, в които работят 688 преводачи и 262 асистенти.

Съд на Европейския съюз

Съдът на ЕС също има своя **преводаческа дирекция**. Около 600 юристи-лингвисти се грижат за преводите, необходими за функционирането на Съда, включително съдебна практика, документация, изследвания, решения и т.н. Важен език за преводачите в Съда на ЕС е френският.

Сметна палата

В Службата за преводи на Сметната палата работят около 140 преводачи. Основната дейност на Сметната палата е да извърши одит на средствата, които се предоставят по линия на европейските фондове и програми. Чрез превода се осигурява прозрачност и възможност за запознаване с на резултатите от одитите. Преводачите осигуряват и езикова помощ на място за одиторите, които осъществяват проверките.

Европейската централна банка

В отдела за преводи на Европейската централна банка работят предимно юристи-лингвисти, които подготвят правните актове на банката и преводачи, които редактират и коригират документи, официални публикации и вътрешни материали на банката на английски език. Преводачите работят съвместно с експерти – банкови специалисти от държавите-членки. Наемат се и консултанти на свободна практика.

Европейската инвестиционна банка

Европейската инвестиционна банка също разполага с Езикова служба, която е част от Генералния секретариат на банката. Езиковата служба разполага с 30 лингвисти, които

осъществяват преводи, редактиране, коректорска работа и предоставят съвети по терминологията.

Комитетът на регионите и Европейският икономически и социален комитет

Тези комитети са консултативни органи на Европейския съюз. Те дават мнения по предложеното европейско законодателство. **Дирекцията за преводи** обслужва и двата комитета и разполага с 270 преводачи, които превеждат материалите на двата комитета на всички официални езици на ЕС.

Център за преводи за органите на Европейския съюз

През 1994г. е създаден и специален Център за преводи за органите на Европейския съюз. (Регламент на Съвета (ЕО) № 2965/94 от 28 ноември 1994 година относно създаване на Център за преводи за органите на Европейския съюз).³

Центърът за преводи предоставя преводачески услуги на агенциите и органите на ЕС и работи заедно с другите преводачески служби на Съюза., В периоди на повишено натоварване Центърът оказва съдействие на институциите и органите на ЕС, които разполагат със служби по превод. Персоналът на Центъра наброява 200 души, които извършват преводи за 61 агенции, институции и органи на ЕС. Центърът за преводи възлага работа и на преводачи на свободна практика. Качеството на техните преводи се проверява от лингвистите на центъра, преди да се изпратят на клиентите. Поради разнообразието на областите, покривани от агенциите на ЕС, центърът се занимава с множество специализирани текстове на различни езици на ЕС и на страни извън Съюза. Според годишния доклад на Центъра, публикуван на 4 август 2017 г., през 2017г. са преведени 761 028 страници, а бюджетът му през 2018г. е 47,7 млн. евро.

Друга основна задача на Центъра е да допринася за междуинституционалното сътрудничество между службите по превод в различните институции. с цел оптимизиране на работните методи, съгласуване на процесите и цялостно спестяване на средства в областта на преводите. Едно от най-големите постижения на това сътрудничество е осъществяването на проекта IATE (Интерактивна терминология за Европа), инициатива на Центъра за

³ Official Journal of the European Communities, L 314, 7 December 1994

преводи. Терминологичната база данни IATE е с открит достъп за обществеността от 2007 г. и обединява терминологичните ресурси на всички служби по превод в ЕС. Със своите 8 милиона термина, понастоящем IATE представлява най-голямата терминологична база данни в света.

Междунституционалният комитет по писмени и устни преводи е форум за сътрудничество между езиковите служби на институциите и органите на Европейския съюз. Той се занимава с редица въпроси от общ интерес за различните отдели за писмени и устни преводи.

2.3. Законодателство за получаването на статут „заклет преводач“ в Европейския съюз

С увеличаване на мобилността и миграцията в рамките на Европейския съюз съразмерно се увеличава и броят на всякакъв вид взаимоотношения (било то търговски, юридически, академични или лични) между граждани с различна националност, култура и език. Това от своя страна води до голямо разнообразие от ситуации, които изискват услуги за писмен и устен езиков превод. Тъй като много от тези ситуации трябва да бъдат санкционирани или наблюдавани от органите (често от съдилища или други юридически институции), съвсем обичайно е да се изисква официален превод на документи, написани в оригинал на друг език.

Целите на един официален превод са да се установят факти в един юридически или административен процес/съдебно дело, да се признаят юридически факти с произход от чужда държава, и да се приложи за чужди граждани правото на източника (международно частно право).

На ниво ЕС все още липсват общи правила за предоставяне на статут на заклет преводач. Услугите за официален превод са различно организирани в държавите – членки на Европейския съюз, с най-различни професионални рамки (разнородни системи и практики). Например в Обединеното кралство и Ирландия тази професия не е регулирана, докато в държавите с гражданско право, достъпът до професията на заклетия преводач се регламентира от различни правила и се практикува в различни условия на работа по

отношение на закона, заплащането на такса или сертифицирането., В Германия, например, всяка федерална провинция определя критериите, на които трябва да отговарят устните и писмените преводачи, за да бъдат заклети или назначени, т.е. да могат да предоставят обществени услуги. Това означава, че всяка федерална провинция определя свои специфични изисквания.

В Естония се провежда специален изпит, организиран от Министерството на правосъдието, чрез който се проверяват знанията и уменията на кандидатите. Отчитат се и личните характеристики, необходими за професионалните дейности на заклет преводач. Изпитът се състои от писмен за юридически и езикови познания и интервю за професионална годност.

В Белгия не съществува официална централизирана база данни с официалните преводачи. Към секретариатите на отделните съдилища обаче се водят списъци със заклети преводачи, които текущо се обновяват.

В Австрия желаещите да станат заклети преводачи, трябва да преминат изпит пред специална комисия, независимо дали имат университетско образование за преводачи. Изпитът се състои в превод на правни и съдебни документи и теоретична част, отнасяща се до законодателната система.

В Чехия заклетите преводачи се определят от регионалните съдилища. Желаещите да получат статут на заклети преводачи трябва да докажат познания по съответния език чрез съответна диплома или положен държавен изпит.

В Испания получаването на статута "заклет преводач" се осъществява чрез специална процедура. Изпитите се провеждат от Службата за устен превод на испанското Министерство на външните работи и сътрудничеството. Кандидатите трябва да демонстрират своите умения за превод в специфична езикова комбинация и преводите могат да бъдат или на или от майчиния език на преводача. За участие в изпита трябва да се изпълнят редица предварителни изисквания, включително три предварителни теста.

В България преводаческите услуги на заклетите преводачи се регламентират от Министерство на външните работи. Заклет преводач може да бъде лице, което е придобило образование или квалификация по съответния език и представи документ – диплом за висше

образование по езика, диплом за средно образование от езикова гимназия, диплом за висше образование, при което е положен държавен изпит по езика,

При тези различия в правилата за даване на статута на „заклет преводач“ в държавите членки на ЕС, неминуемо възниква въпросът дали превод, извършен от заклет преводач в една от държавите-членки е валиден и се приема в останалите държави от Европейския съюз. Тъй като правилата са различни, препоръчителна е предварителна консултация относно законодателството на съответната страна с посолството или консулството. Някои нотариуси или администрации са много взискателни по отношение на това, кой превод е приемлив за тях. Поради това в Европейския съюз се правят предварителни проучвания с цел хармонизиране на законодателството и премахване на ненужните административни пречки, свързани с регламентиране на статута „заклет преводач“ на ниво Европейски съюз.

2.4. Законодателство относно авторските права на преводачите

Защитата на авторските права става все по-чувствителна тема в съвременните условия на бърз напредък на информационните технологии. Тази въпрос засяга и авторските права на преводачите на литературни произведения. Еволюцията на цифровите технологии промени начина, по който се създават, продуцират, разпространяват и използват произведенията и други защитени обекти. В цифровата среда също така се активизира трансграничното използване и на практика се предлагат нови възможности за достъп на потребителите до защитено с авторско право съдържание.

През 2001г. беше приета Директива 2001/29/ЕО на Европейския парламент и Съвета относно хармонизирането на някои аспекти на авторското право и сродните му права в информационното общество.⁴ Тази директива се отнася до правната закрила на авторското право и на сродните му права в рамките на вътрешния пазар, като се поставя особено ударение върху информационното общество.

⁴ 22.6.2001 ОФИЦИАЛЕН ВЕСТНИК НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ОБЩНОСТИ L 167/10 , ДИРЕКТИВА 2001/29/ЕО НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА
от 22 май 2001 година
относно хармонизирането на някои аспекти на авторското право и сродните му права в информационното общество

В България действа закона за авторското право и сродните му права в сила от сила от 1.08.1993г. с последно изменение от **25.03.2011 г.**, който е съобразен с директивата от 2001г. Според този закон чл.3 ал.2, преводите също са обект на авторското право. Чл. 9 от закона гласи, че „авторското право върху превод или преработка принадлежи на лицето, което ги е направило, без с това да се накърняват правата на автора на оригиналното произведение. Това не лишава други лица от правото да правят самостоятелно свой превод или своя преработка на същото произведение.“

Приетата през май 2015 г. Стратегия за цифров единен пазар очерта необходимостта „да се намалят различията между националните режими за авторското право и да се даде възможност за по-широк достъп на потребителите в ЕС до произведения онлайн“. Еволюцията на цифровите технологии доведе до появата на нови бизнес модели и засили ролята на интернет като основен пазар за разпространение на защитено с авторско право съдържание и за достъп до него. В тази нова рамка носителите на права се сблъскват с трудности, когато се опитват да лицензират своите права и да получат възнаграждение за разпространението на техните произведения онлайн. По такъв начин биха могли да бъдат изложени на риск развитието на европейското творчество и създаването на творческо съдържание. Ето защо е необходимо да се гарантира, че авторите и носителите на права ще получат справедлив дял от стойността, създадена чрез използването на техните произведения и други обекти.

Поради това, Европейската комисия подготви предложение за нова директива, чиято цел е да се подобрят позициите на носителите на права по отношение на договарянето и получаването на възнаграждение за използването на тяхното съдържание от онлайн услуги, които дават достъп до качено от ползвателя съдържание. Справедливото поделение на стойността е необходимо също така за осигуряване на устойчивост в сектора на печатните издания.⁵ На 12 септември 2018г. Европейския парламент прие своята позиция по директивата и след обсъждане със Съвета и Европейската комисия предстои нейното окончателно приемане.

⁵ 2016/0280 (COD) Предложение за
ДИРЕКТИВА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА
относно авторското право в цифровия единен пазар

3. Възможности, предоставяни от Европейския съюз в сферата на професията „преводач“ и преводаческите услуги

3.1. Възможности за работа в европейските институции

Отличното владение на европейски езици дава редица възможности за работа в институциите на ЕС.

Писмен преводач

Работата като писмен преводач изисква владение на поне три от официалните езици на ЕС.⁶ Това може да бъде майчиният език плюс още два, като най-често използваните са английски, френски и немски. Необходима е бакалавърска степен без значение от специалността, т.е. тя може да бъде лингвистика или филология, но може да бъде и инженерна, икономическа и т.н. Често различният от филоложки профил дори е полезен за преводача, понеже работата му е свързана с превод на документи по широк кръг от теми. Самото владение на езика се доказва чрез изпити. За постоянна работа като писмен преводач се кандидатства по точно определена процедура за подбор. Тя включва подаване на електронен формуляр за кандидатстване, проверка на допустимостта, компютърни тестове за предварителен подбор (словесно-логическо мислене, математико-логическо мислене, абстрактно мислене и езикови тестове), тестове по писмен превод и тестове по модела "Център за оценяване" (групово упражнение, устна презентация и интервю относно компетенциите). Успешните кандидати попадат в списък на издържалите конкурса. Службите, които имат нужда от писмени преводачи канят на интервю за работа кандидати от този списък.

Като писмен преводач може да се работи и на свободна практика, но това става чрез обявяване на тръжна процедура, подаване на оферти от преводачески фирми и в случай на одобрение — сключване на няколкогодишен рамков договор със спечелилата фирма. Тя

⁶ Подробности за работата като писмен преводач могат да бъдат намерени на https://www.karieri.bg/karieren_klub/suveti/3053643_profesiia_pismen_prevodach_v_evroinstituciite/

наема конкретните преводачи, сключва договори с тях и им заплаща извършените преводачески услуги.

Юрист -лингвист

Юрист-лингвистите на ЕС се грижат за това общностното законодателство да има едно и също значение на езиците на всички страни от Съюза. За тази длъжност се наемат юристи, които притежават отлични езикови умения и имат опит в съставянето, превода, проверката или редактирането на правни текстове. Юрист-лингвистите трябва да могат точно да определят това, което законодателството на ЕС има за цел да изрази, и да умеят да го предадат максимално точно на своя собствен език. Изискванията към юрист-лингвистите е да владеят отлично един език на ЕС, да имат задълбочени познания по поне 2 други официални езика на ЕС и да са завършили висше юридическо образование. При процедурата за подбор на юрист-лингвисти акцентът е върху правните и езикови познания и преводачески умения, както и върху основните компетенции, изисквани от всички длъжностни лица в институциите на ЕС.

Коректор – езиков редактор

Доброто езиково образование дава възможност и за работа като коректор – езиков редактор. Под ръководството на други служители, коректорите в Службата за публикации проверяват текстове за публикуване на родния им език. Това включва подготовка на текстовете по отношение на стила и типографията, проверка на коректури, предаване на одобрените текстове за печат, участие в оформянето на публикации и подпомагане на организирането и наблюдението на процеса на изготвяне на публикациите.

Коректорите (езиковите редактори) в Съда на ЕС, например, помагат при подготовката на текстове, които ще се публикуват в Сборника „Съдебна практика“. Това включва езикова проверка и редакция на документи за публикуване, сравняване на текстове с оригиналите, които обикновено са на френски език, проверка за спазване на стилистичните особености и правила, предпечатна подготовка на сборника „Съдебна практика“ и типографско оформление на текстовете.

Конферентен преводач

Службата за устни преводи на европейските институции е най-голямата в света. Нейните конферентни преводачи се грижат обсъжданията по време на заседания да се предават правилно на съответния официален език на ЕС чрез симултанен или консекутивен превод. Устните преводачи на ЕС работят в стимулираща, мултикултурна среда и трябва да умеят да комуникират ефективно, да разбират различни и често сложни въпроси, да реагират и да се приспособяват бързо към променящите се обстоятелства, да работят под напрежение, самостоятелно или в екип.

Изискването е да се владее отлично един език на ЕС и задълбочени познания по поне 2 други официални езика, подходяща квалификация или висше образование по конферентен превод и една година професионален опит като конферентен преводач (степен AD 5). При наличие на няколко години преводачески опит, има възможности за работа към преводаческите екипи от по-висока степен (степен AD 7).

При процедурата за подбор се оценяват уменията за устен превод, както и основните компетенции, изисквани от всички длъжностни лица в институциите на ЕС. Оценката се извършва въз основа на тестове по симултанен и консекутивен превод на избраните от кандидата езици. Конкурси за устни преводачи обикновено се обявяват през лятото на всяка година (юни/юли).

Устни преводачи на свободна практика също могат да бъдат наемани, за да работят наред с щатните преводачи по време на заседания, за които преводът се осигурява от службите за устен превод на европейските институции.

Конкурсите за преводачи с конкретни езици се обявяват регулярно, обикновено през лятото. Информация за актуалните конкурси може да бъде намерена на сайта на Европейската служба за подбор на персонал EPSO https://epso.europa.eu/home_bg.

3.2. Стажове в европейските институции

Институциите на Европейския съюз предоставят възможности за стажове на преводачи. Стажовете са възможност за запознаване с най-добрите практики в областта на писмения превод, за придобиване на умения в преводаческата професия и натрупване на професионален опит.

Генерална дирекция „Писмени преводи“ на Европейската комисия приема стажанти два пъти годишно - от 1 март и от 1 октомври. Стажовете се провеждат в Брюксел и Люксембург. Месечната стипендия е около 1100 евро на месец. Поемат се и пътните разноски. Кандидатите трябва да имат умения за превод от два официални езика на ЕС към основния/майчиния език. Например, кандидатът трябва да владее като основен един от официалните езици на ЕС – например, български, както и първи изходен език – английски, френски или немски и втори изходен език - друг официален език на ЕС. Нивото на владене трябва да е много добро, което се доказва с удостоверителни документи (дипломи, удостоверения, доказателства за изучаване на дисциплини на езика, др.) съответстващи на ниво C1/C2 от CEFR. Стажантите трябва да са завършили бакалавърска степен. Процедурата за кандидатстване предвижда онлайн регистрация на http://ec.europa.eu/stages/applying/procedure_en Подробности относно правилата на Европейската комисия относно стажовете могат да бъдат намерени на: http://ec.europa.eu/stages/sites/stages/files/rules_bg.pdf, както и календар и друга информация: <http://ec.europa.eu/stages/>

Генерална дирекция „Писмени преводи“ на Европейския парламент предоставя възможности за два вида стажове: стажове по писмен превод за лица, завършили висше образование (3 месеца с възможност за удължаване) и стажове за обучение по писмен превод(1-3 месеца). Стажовете се провеждат в Люксембург, но се осъществяват посещения в Страсбург и Брюксел. Стажовете за преводачи, завършили висше образование са с продължителност 3 месеца с възможност за удължаване и стипендия от около 1250 евро/месец. Стажантите да имат възможност да допълнят знанията, получени по време на следването им, да се запознаят с дейността на Европейския съюз и неговите институции, и по-конкретно с Европейския парламент. Стажовете за обучение по писмен превод са с продължително от 1-3 месеца и стипендия от около 310 евро на месец. Предназначени са за кандидати, които към момента на подаване на кандидатурите притежават диплом за завършено средно образование, даващ достъп до висше учебно заведение или студенти които трябва да проведат стаж в рамките на своя курс на обучение. Кандидатите и за двата вида стажове трябва да владеят отлично един от официалните езици на Европейския съюз или официалния език на държава кандидатка за членство в Европейския съюз и да притежават задълбочени познания по два други официални езика на Европейския съюз.

Кандидатства се онлайн чрез специални формуляри, които са на английски и френски. Информация за преводаческите стажове в Генерална дирекция „Писмени преводи“ на Европейския парламент може да бъде получена от интернет сайта на Европейския парламент <http://www.europarl.europa.eu/at-your-service/bg/work-with-us/traineeships> и Translation Traineeships Office TOB 07A017 L - 2929 LUXEMBOURG dgtrad.translationtraineeships@europarl.europa.eu

Центърът за преводи към органите на Европейския съюз също предлага стажове, основно за студенти от университетите на държавите — членки на Европейския съюз, и от страни кандидатки за членство. Продължителността на стажа е не по-малко от три месеца и не повече от шест месеца. За стаж в Центъра могат да кандидатстват лица, които към момента на подаване на заявление за стаж имат завършени най-малко четири семестъра университетско или равностойно образование и задълбочено владеене на един от основните езици на Европейския съюз и задоволително познаване на друг език на ЕС до степен, необходима за изпълнението на техните задължения. Доброто познаване на един от работните езици на Центъра (френски или английски език) е предимство. Преди началото на всяка календарна година Центърът взема решение относно броя на предлаганите стажове в зависимост от равнището на отпускните бюджетни кредити и възможността на всеки от отделите да приеме стажант. След това Центърът публикува покана за подаване на заявления за стаж на своя уебсайт, в която се посочват различните етапи на процедурата на подбор (критерии за допускане и подбор, формуляр на заявлението и др.).

Информация относно стажовете в Центърът за преводи към органите на Европейския съюз може да бъде намерена на <http://cdt.europa.eu/bg/stazhove-bg>.

Съдът на Европейския съюз предлага ограничен брой платени стажове с продължителност пет месеца. Стажовете обикновено се извършват в дирекция "Юридически преводи", дирекция "Изследвания и документация", дирекция "Комуникация", дирекция "Протокол и посещения", службата на правния съветник по административни дела, секретариата на Общия съд или дирекция "Устни преводи".

Кандидатите, които трябва да притежават диплома по юридически или политически науки, а за стажове в дирекция "Устни преводи" – диплома за конферентен превод. Стипендията е 1 120 евро на месец. С оглед на естеството на работната среда в Съда на ЕС

е желателно добро владеене на френски език. Кандидатства се онлайн. Повече информация може да бъде намерена на https://curia.europa.eu/jcms/jcms/Jo2_7008/.